WYMAGANIA EDUKACYJNE – CZĘŚĆ 2 (poziom podstawowy)

Zaleca się, aby podczas zajęć doceniać przede wszystkim:

- umiejętność dokonywania analizy dostępnych danych źródłowych,
- aktywność w dyskusjach oraz debatach tematycznych,
- współpracę w grupie, zgłaszanie własnych przykładów oraz pomysłów,
- zdolność interpretacji omawianych sytuacji oraz przykładów,
- umiejętność prezentowania własnego stanowiska,
- krytyczny dobór argumentów i kontrargumentów,
- dostrzeganie zależności między poszczególnymi prawami i zjawiskami społeczno-gospodarczymi,
- ciekawość i dociekliwość.

AUTOR: Piotr Kur

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
FINANSE OSOBISTE							
1.	Pieniądz w gospodarce rynkowej	• cechy pieniądza • funkcje pieniądza • formy pieniądza • obieg pieniądza • kryptowaluty	• wskazuje podstawowe cechy, funkcje i formy pieniądza • zna pojęcie obiegu pieniądza	• wskazuje podmioty, które biorą udział w obiegu pieniądza • zna i rozumie pojęcie kryptowalut i podaje ich przykłady	• analizuje cechy dobrego pieniądza i odnosi je do przykładowych walut • prezentuje schemat obiegu pieniądza w gospodarce • wskazuje przyczyny ewolucji pieniądza w czasie • wyjaśnia różnice między pieniądzem gotówkowym a bezgotówkowym • ocenia poziom ryzyka związany z kryptowalutami	• rozumie i wyjaśnia zależności między poszczególnymi funkcjami pieniądza w gospodarce • wyjaśnia szczegółowo zależności między podmiotami gospodarczymi biorącymi udział w obiegu pieniądza • szacuje poziom ryzyka związany z podażą pieniądza	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • prezentuje własne stanowisko na temat kierunku rozwoju pieniądza • wskazuje na zagrożenia związane ze zbyt dużą podażą pieniądza i potrafi podać przykłady realnych możliwych skutków w gospodarce, spowodowanych zbyt silną podażą pieniądza
2.	Dojrzałość finansowa. Postawy wobec pieniądza	• dojrzałość finansowa • ocena własnej dojrzałości finansowej • znaczenie pieniądza • typy postaw wobec pieniądza	• podaje definicję dojrzałości finansowej • wymienia społeczne funkcje pieniądza	• rozumie czynniki, jakie wpływają na dojrzałość finansową człowieka • przedstawia typy postaw wobec pieniędzy	• podaje przykłady zachowań, które świadczą o dojrzałości lub braki dojrzałości finansowej • omawia na przykładach wszystkie funkcje społeczne pieniądza • rozumie, jakie znaczenie ma poznanie swojego typu postawy wobec pieniędzy	• analizuje poszczególne czynniki wpływające na postawy wobec pieniędzy • wyjaśnia, w jaki sposób typ osobowości wpływa na sposób traktowania pieniądza przez człowieka	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • interpretuje i ocenia wyniki badań na temat poziomu świadomości finansowej Polaków • przedstawia swoje pomysły na racjonalne zarządzanie pieniądzem

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
3.	Instytucje rynku finansowego w Polsce	• rodzaje instytucji rynku finansowego • funkcje instytucji rynku finansowego	• podaje definicję rynku finansowego • wskazuje najważniejsze publiczne instytucje rynku finansowego • podaje przykłady funkcji wybranej instytucji	• podaje przykłady funkcji każdej z omówionych instytucji • dostrzega różnicę między rynkiem finansowym a rynkiem kapitałowym	• wyjaśnia, w jakim celu na rynku finansowym musi występować wiele instytucji finansowych • wskazuje motywy ekonomiczne firm z sektora bankowego i ubezpieczeniowego działających na rynku	• szczegółowo opisuje wpływ funkcji i zadań poszczególnych instytucji na konsumentów, przedsiębiorców i całą gospodarkę • dostrzega szanse, jakie niektóre z instytucji dają na realizację własnych celów, np. założenie startupu	• wskazuje zależności i powiązania między poszczególnymi instytucjami • podaje przykłady akcji informacyjnych instytucji publicznych i ocenia ich jakość, zasięg i wpływ na budowanie świadomości finansowej obywateli
4.	Funkcjonowanie gospodarstw domowych	• funkcjonowanie gospodarstw domowych • budżet domowy • dochody i wydatki gospodarstw domowych • spirala zadłużenia • upadłość konsumencka	• rozumie, czym jest gospodarstwo domowe • wymienia przykładowe dochody i wydatki gospodarstwa domowego • definiuje pojęcie deficytu budżetowego i nadwyżki budżetowej	• dostrzega znaczenie gospodarstwa domowego w gospodarce • omawia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne gospodarstwa domowego • wyjaśnia pojęcia *spirala zadłużenia* i *upadłość konsumencka*	• podaje przykłady konkretnych wewnętrznych i zewnętrznych funkcji gospodarstwa domowego • wyjaśnia przyczyny powstawania deficytu budżetowego i opisuje mechanizm wpadnięcia w tzw. spiralę zadłużenia	• wyjaśnia na prostych przykładach, jak można przeciwdziałać powstawaniu deficytu budżetowego • omawia procedurę zgłaszania upadłości konsumenckiej • wie i rozumie, jak przeciwdziałać spirali zadłużenia	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wyjaśnia, jak problemy budżetowe w gospodarstwach domowych wpływają na wielkość sprzedaży przedsiębiorców oraz wielkość wpływów z podatków do budżetu państwa

AUTOR: Piotr Kur

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
5.	Zarządzanie budżetem	• planowanie budżetu domowego • metody kontrolowania wydatków • sposoby oszczędzania pieniędzy	• rozumie i dostrzega znaczenie planowania wydatków i dochodów • wie, że oszczędzanie jest ważną umiejętnością	• przedstawia czynniki, które wpływają na lepsze zarządzanie domowymi finansami • wskazuje główne kroki planowania budżetu domowego	• rozróżnia poszczególne dochody i wydatki, potrafi ocenić ich wielkość i stopień ważności w strukturze budżetu • analizuje przyczyny trudności w realizowaniu planów budżetowych	• przygotowuje plan budżetu domowego, wskazuje jego najważniejsze punkty i analizuje oraz wprowadza możliwe korekty • podaje przykłady działań, które nie tylko zmniejszają wydatki, ale również zwiększają dochody	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • podaje skuteczne sposoby budowania tzw. poduszki finansowej • przygotowuje dokładny plan budżetu gospodarstwa domowego oraz podaje i ocenia różne warianty postępowania na wypadek pojawienia się dodatkowych obciążeń w budżecie domowym
6.	Rodzaje podatków w Polsce	• cechy podatków • rodzaje podatków	• podaje definicję podatku i wskazuje jego główne cechy • podaje przykłady podatków w Polsce	• omawia poszczególne cechy podatku • wskazuje najważniejsze kryteria podziału podatków w Polsce • wie, że podatki to główne źródło dochodów państwa	• przedstawia podstawy prawne funkcjonowania poszczególnych podatków • omawia i charakteryzuje podatki według podanych kryteriów	• przedstawia sposób poboru podatków • wyjaśnia, jakich grup dotyczą poszczególne podatki • podaje przykładowe stawki podatkowe	• analizuje znaczenie podatków dla całej gospodarki i wskazuje zależności między wielkością obciążeń podatkowych a kondycją gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz państwa • dostrzega i ocenia kierunki zmian, związane z możliwością płacenia podatków w kryptowalutach w niektórych krajach

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
7.	Rozliczanie PIT	• deklaracje PIT • składanie zeznań podatkowych • sposoby rozliczeń i formy opodatkowania • mikrorachunek podatkowy	• rozumie, kto jest zobowiązany do składania deklaracji PIT • wie, w jaki sposób składa się zeznania podatkowe • wskazuje różnicę między przychodem i dochodem	• wymienia przykłady deklaracji podatkowych • wskazuje przykłady czynników wpływających na wielkość podatku • zna formy opodatkowania i dwie główne stawki podatku PIT w Polsce	• dostrzega korzyści oraz ograniczenia, związane z rozliczaniem podatkowym przedsiębiorstw i osób nieprowadzących działalności gospodarczej • oblicza należny podatek dochodowy w podanych przykładach	• samodzielnie wypełnia całą deklarację podatkową PIT • omawia na przykładach poszczególne punkty deklaracji, takie jak np. ulgi i odliczenia	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wybiera optymalną formę opodatkowania, dopasowaną do konkretnych grup podatników • ocenia zasadność niektórych ulg i odliczeń, np. prawa do skorzystania z zerowego podatku PIT dla osób do 26. roku życia

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
8.	Formy oszczędzania i inwestowania	• formy oszczędzania • formy inwestowania • szacowanie ryzyka i zysku • spekulacja i hazard	• wie, czym oszczędzanie różni się od inwestowania • podaje przykłady oszczędzania i inwestowania • dostrzega znaczenie ryzyka • definiuje pojęcie hazardu i spekulacji	• wymienia zalety oszczędzania i inwestowania • wyjaśnia różnice między przykładowymi formami oszczędzania, np. lokatami a kontami oszczędnościowymi • dostrzega różny poziom ryzyka związany z poszczególnymi formami inwestowania • odróżnia inwestowanie od hazardu i spekulacji • zna i rozumie podstawowe zasady oszczędzania i inwestowania	• analizuje poziom ryzyka oraz wskazuje możliwą stopę zwrotu poszczególnych form oszczędzania i inwestowania • oblicza należne odsetki od lokaty • wymienia przykłady alternatywnych form inwestowania • rozumie znaczenie konieczności dodatkowego oszczędzania na emeryturę	• dokonuje świadomego wyboru formy oszczędzania i / lub inwestowania, dopasowanej do wielkości kapitału, poziomu wiedzy, doświadczenia finansowego, poziomu akceptacji ryzyka itp. • dokładnie szacuje ryzyka i niebezpieczeństwa związane z alternatywnymi formami inwestowania • wymienia przyczyny i skutki hazardu i spekulacji na rynku finansowym	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • dokonuje analizy porównawczej lub analizy SWOT wszystkich form oszczędzania i inwestowania oraz ocenia je pod kątem ich wpływu na gospodarkę

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
9.	Analiza oferty bankowej i pozabankowych instytucji pożyczkowych	• zasady analizy oferty bankowej i pozabankowej • wybór ofert bankowej i pozabankowej • kredyty i pożyczki • bezpieczeństwo w bankowości internetowej	• dostrzega podstawowe różnice między bankami a instytucjami pozabankowymi • podaje przykłady ofert bankowych • rozumie znaczenie bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej i mobilnej	• wymienia przykłady kont bankowych, kart płatniczych, kredytów i pożyczek • podaje przykłady zasad bezpiecznego korzystania z produktów finansowych	• analizuje czynniki wpływające na wybór banku • wymienia i opisuje poszczególne formy kont, kredytów, pożyczek i wskazuje najważniejsze różnice między nimi • opisuje formy zabezpieczenia kredytowego oraz oblicza odsetki od kredytu na prostym przykładzie	• dokonuje szczegółowej analizy porównawczej oferty bankowej i pozabankowej oraz wskazuje, jaki profil klientów powinien korzystać z wybranych form • zna i potrafi zastosować wszystkie procedury, związane z utratą karty czy innymi zagrożeniami w zakresie bezpieczeństwa	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • porównuje i interpretuje konkurencyjne oferty poszczególnych banków i instytucji pozabankowych oraz omawia na przykładach wszystkie koszty i korzyści, konieczność płacenia podatku od zysków kapitałowych itp.
10.	Analiza umowy kredytu gotówkowego / pożyczki gotówkowej	• różnica między kredytem a pożyczką • ważne zapisy w umowach o kredyt / pożyczkę • nieetyczne zachowania finansowe	• wskazuje podstawowe różnice między kredytem a pożyczką • wymienia przykłady nieetycznych zachowań na rynku finansowym	• omawia poszczególne cechy kredytu i pożyczki • wskazuje najważniejsze informacje, jakie muszą się znaleźć w umowie kredytu lub pożyczki • dostrzega skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym	• wskazuje najważniejsze wady i zalety kredytów oraz pożyczek • analizuje zapisy umowy kredytowej lub pożyczkowej • dostrzega przyczyny nieetycznych zachowań na rynku finansowym	• oblicza koszt kredytu lub pożyczki na podstawie RRSO • ocenia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym w odniesieniu do poszczególnych konsumentów, przedsiębiorców, jak i całej gospodarki • omawia metody i sposoby przeciwdziałania powstawaniu nieetycznych zachowań finansowych	• wskazuje na znaczenie czasu trwania pożyczki i kredytu oraz wyjaśnia, w jaki sposób dłuższy czas spłaty rat wpływa na wzrost całkowitych kosztów kredytu lub pożyczki • porównuje rzeczywiste przykłady umów kredytów i pożyczek i wskazuje główne punkty wspólne wszystkich rodzajów umów • dostrzega ewentualne niewłaściwe zapisy w umowach

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
11.	Ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne. Emerytura	• charakterystyka ubezpieczeń społecznych • podmioty podlegające ubezpieczeniom społecznym • system emerytalny	• podaje definicje ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego • zna instytucję, która nadzoruje system ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce • wymienia cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych • wskazuje trzy filary systemu emerytalnego	• opisuje cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych oraz wskazuje różnicę między ubezpieczeniem zdrowotnym a ubezpieczeniami społecznymi • wskazuje przykładowe funkcje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych • charakteryzuje system emerytalny i wskazuje, które filary są obowiązkowe, a które dobrowolne	• omawia zakres ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych • zna wysokość poszczególnych składek ubezpieczeniowych • rozumie znaczenie dodatkowego oszczędzania na emeryturę • zna i rozumie zasady funkcjonowania PPK • wymienia zawody i branże, które mają przywileje emerytalne	• rozumie, jak forma zatrudnienia wpływa na wielkość i konieczność płacenia składek ubezpieczeniowych • wyjaśnia, jakie czynniki mają wpływ na wysokość przyszłej emerytury i analizuje ich siłę oddziaływania • ocenia zasadność PPK	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • rozumie i potrafi użyć odpowiedniej argumentacji przy ocenie złożoności systemu emerytalnego oraz analizie możliwych zmian w systemie emerytalnym, np. wydłużenie wieku emerytalnego • zna dodatkowe pojęcia związane z ubezpieczeniami takie, jak np. stopa zastąpienia, karencja czy kapitał początkowy • przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń

AUTOR: Piotr Kur

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
12.	Ubezpieczenia osobowe i majątkowe	• rodzaje ubezpieczeń gospodarczych • cechy ubezpieczeń społecznych i majątkowych • ważne zapisy w ubezpieczeniach • polisa ubezpieczeniowa	• wymienia przykładowe ubezpieczenia majątkowe i osobowe • wie, które ubezpieczenia są obligatoryjne, a które dobrowolne • potrafi wskazać podstawowe cechy ubezpieczeń gospodarczych	• wyjaśnia różnice między ubezpieczeniami majątkowymi i osobowymi • omawia przykładowe cechy ubezpieczeń gospodarczych • rozumie sens ubezpieczeń jako formy wzajemnego dzielenia się ryzykiem między stronami	• dokonuje klasyfikacji ubezpieczeń według przedstawionych kryteriów • zna i rozumie wszystkie elementy wpływające na wysokość polisy ubezpieczeniowej • rozumie pojęcie indeksacji składki oraz wyjaśnia funkcje Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego	• podaje zakres omawianych ubezpieczeń gospodarczych • rozumie, że ceny polis są zmienne i potrafi wyjaśnić dlaczego • podaje przykłady z życia, w których najczęściej występują omawiane ubezpieczenia	• wie i rozumie, jakie znaczenie ma przeczytanie OWU oraz karty produktu ubezpieczeniowego przed podpisaniem umowy ubezpieczeniowej • wskazuje towarzystwa ubezpieczeniowe i samodzielnie porównuje poszczególne oferty, korzystając z różnych narzędzi, np. kalkulatorów ubezpieczeniowych • przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
13.	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie. Inwestowanie na giełdzie	• funkcjonowanie Giełdy Papierów Wartościowych • zasady inwestycji na giełdzie • indeksy giełdowe	• przedstawia instytucje rynku kapitałowego • rozumie, że inwestowanie na giełdzie wiąże się z ryzykiem • wymienia nazwy indeksów giełdowych na GPW w Warszawie	• zna i rozumie zasady nabywania akcji na rynku pierwotnym i wtórnym • wymienia podstawowe zasady inwestowania • wskazuje, które indeksy giełdowe są największe i najpopularniejsze	• omawia funkcje Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz funkcje kontrolne KNF i organizacyjne KDPW • rozumie, jak działa mechanizm inwestowania na giełdzie	• zna najważniejsze papiery wartościowe, będące przedmiotem obrotu giełdowego • wyjaśnia, jaką ofertę dla inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych mają giełdy i rynek kapitałowy • dostrzega powiązania między krajowym i zagranicznym rynkiem kapitałowym • wie, skąd się biorą hossa i bessa	• zna i wie, w jakich sytuacjach powinno się stosować określone typy zleceń • potrafi oszacować poziom ryzyka związany z inwestowaniem na giełdzie i wymienia najważniejsze giełdy świata • interpretuje zasady inwestowania i wskazuje, jaki wpływ na podejmowane decyzje inwestycyjne ma typ postaw wobec pieniędzy

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA NA RYNKU PRACY							
14.	Planowanie ścieżki rozwoju zawodowego	• wybór kierunku rozwoju kariery zawodowej • analiza rynku pracy • predyspozycje zawodowe • typologie osobowości zawodowej • cel zawodowy • planowanie ścieżki kształcenia • work-life balance	• wie, jakie znaczenie ma rozwój kariery zawodowej • rozumie, że osobowość ma wpływ na wybór zawodu • wyjaśnia, czym jest cel zawodowy i zna etapy ścieżek rozwoju zawodowego • dostrzega znaczenie koncepcji work life balance	• sporządza bilans swojego potencjału zawodowego • wymienia typy osobowości według Johna Hollanda • wykonuje prostą analizę rynku pracy • wie i rozumie, jakie znaczenie w określaniu celu zawodowego ma technika SMART • omawia poszczególne etapy edukacji i ich wpływ na wybór drogi zawodowej • podaje przykłady realizowania koncepcji work life balance w praktyce	• ocenia swój bilans i wprowadza do niego niezbędne korekty i usprawnienia • charakteryzuje poszczególne typy osobowości i podaje przykłady zawodów, w których dany typ się najlepiej sprawdzi • wykonuje szczegółową analizę rynku pracy, korzystając między innymi z barometru zawodów • określa swój cel zawodowy techniką SMART	• potrafi wskazać konkretne cechy i umiejętności, wynikające z typu osobowości, i określić ich znaczenie w definiowaniu celu zawodowego • analizuje oferty pracy i wyciąga wnioski, jakiego rodzaju kompetencje twarde i miękkie są najważniejsze na wybranych stanowiskach pracy • wykonuje samodzielnie podstawowy plan kariery edukacyjnej i zawodowej	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wskazuje inne koncepcje, badające osobowość człowieka, i interpretuje ich znaczenie dla świadomego ustalania celów zawodowych • wykonuje samodzielnie długoterminowy plan ścieżki rozwoju zawodowego i przedstawia go na forum klasy • ocenia realne możliwości związane z wyborem ścieżki kariery, w zakresie finansowym, organizacyjnym i społecznym

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
15.	Poszukiwanie pracy – selekcja i analiza ofert pracy	• metody poszukiwania pracy • analiza ofert pracy	• zna instytucje oraz pośredników rynku pracy • wskazuje przykład metody poszukiwania pracy • wymienia cztery główne elementy analizy rynku pracy	• wyjaśnia, jak należy się przygotować do poszukiwania pracy • wyszukuje dostępne oferty pracy w internecie i rozumie, jakie dokumenty należy przygotować, aby móc aplikować	• potrafi szczegółowo określić swoje oczekiwania wobec pracodawcy i odpowiedzieć na ogłoszenie o pracę • zna, rozumie i stosuje zasady bezpieczeństwa, związane z rzetelnym sprawdzeniem informacji o pracodawcy • dostrzega nowe trendy, mające wpływ na rynek pracy, takie jak np. fair trade	• wskazuje wady i zalety poszczególnych metod poszukiwania pracy, wykorzystując w tym celu np. analizę SWOT • ostrożnie podchodzi do ofert, gwarantujących szybki zarobek niewielkim kosztem pracy	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wskazuje najczęstsze błędy, jakie popełniają osoby szukające pracy • przeprowadza analizę współczesnego rynku pracy • wskazuje wady i zalety pracy w kraju i za granicą oraz omawia kompetencje i doświadczenia zawodowe, które daje praca w kraju i za granicą

AUTOR: Piotr Kur

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
16.	Poszukiwanie pracy – dokumenty aplikacyjne	• CV • list motywacyjny • portfolio • charakterystyka możliwych trudności w znalezieniu pracy	• wymienia najważniejsze dokumenty aplikacyjne • zna zasady grzecznościowe i organizacyjne, związane z wysyłaniem dokumentów aplikacyjnych do pracodawców • podaje przykład barier po stronie pracodawcy i pracownika	• omawia najważniejsze zasady sporządzania CV • rozumie, że list motywacyjny jest uzupełnieniem CV • dostrzega, że w niektórych branżach niezbędne jest portfolio • omawia przykładowe przyczyny i skutki trudności w znalezieniu pracy, leżące po stronie pracodawcy i pracownika	• omawia zasady sporządzania listów motywacyjnych; • przygotowuje prostą wersję CV i listu motywacyjnego	• wskazuje przykładowe błędy w CV i w listach motywacyjnych oraz koryguje je • przygotowuje cel zawodowy oraz zapisuje go w CV dla przykładowego pracodawcy • rozumie, że CV jest w pierwszej kolejności oceniany wizualnie, a dopiero w dalszej – merytorycznie • wskazuje sposoby ograniczania trudności w znalezieniu pracy po stronie pracownika	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • przygotowuje specjalistyczne CV oraz list motywacyjny na konkretne stanowisko pracy i uzasadnia, jaki jest cel pisania odręcznie listu motywacyjnego • wie, jakie znaczenie w CV mają kompetencje i zainteresowania • rozumie potrzebę ochrony danych osobowych i zna podstawy prawne, związane z procedurą zamieszczania klauzuli o ochronie danych osobowych

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
17.	Poszukiwanie pracy – rozmowa kwalifikacyjna. Autoprezentacja	• rozmowa kwalifikacyjna • pytania na rozmowach kwalifikacyjnych • autoprezentacja	• wyjaśnia, kto i w jakim celu przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne • wie, że należy przygotować się do standardowych i niestandardowych pytań pracodawcy • dostrzega i rozumie znaczenie dobrej autoprezentacji	• rozumie, że rozmowa kwalifikacyjna to pierwszy etap rekrutacji • wskazuje przykładowe pytania, jakie może zadać pracodawca • przedstawia przykładowe zasady autoprezentacji • wie, że autoprezentacja to umiejętność, którą trzeba ćwiczyć	• wie o co może, a o co nie powinien, zapytać pracodawca • przedstawia propozycje pytań, jakie na rozmowie może zadać kandydat • wskazuje sens niestandardowych pytań na rozmowie • planuje krótką autoprezentację na podstawie omówionych zasad	• omawia i interpretuje możliwe odpowiedzi, jakie powinien przygotować kandydat • rozumie, że w czasie rozmowy ważne są zarówno kompetencje twarde, jak i miękkie • wskazuje przykładowe błędy, jakie można popełnić na rozmowie kwalifikacyjnej	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wskazuje korzyści i ograniczenia, związane z przeprowadzaniem rozmów kwalifikacyjnych • interpretuje przykłady pozytywnych i negatywnych komunikatów pozawerbalnych, wykonywanych w czasie rozmów przez obie strony
18.	Zatrudnienie a samo-zatrudnienie	• różnice między zatrudnieniem a samo-zatrudnieniem • prawa i obowiązki pracodawcy oraz pracownika • formy B2B • nieetyczne zachowania w pracy	• wyjaśnia pojęcie *stosunek pracy* • podaje dowolny przykład prawa pracownika i pracodawcy, które wynikają z umowy o pracę • rozumie, że na rynku pracy występują nieetyczne zachowania zarówno po stronie pracownika, jak i pracodawcy • wyjaśnia pojęcie B2B	• wskazuje najważniejsze cechy stosunku pracy • wymienia trzy rodzaje umowy o pracę • omawia zakres praw pracowniczych, dotyczących osób pełnoletnich i młodocianych • wskazuje przykłady nieetycznych zachowań pracodawców i pracowników • wskazuje rodzaje B2B	• omawia większość praw i obowiązków pracownika i pracodawcy • wskazuje przyczyny i skutki nietycznych zachowań na rynku pracy • podaje przykładowe wady i zalety B2B	• dokonuje analizy porównawczej zatrudnienia i samozatrudnienia • omawia sposoby i metody przeciwdziałania nieetycznym zachowaniom na rynku pracy • dostrzega znaczenie przepisów prawa pracy w zachowywaniu standardów na rynku pracy	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • interpretuje motywacje ekonomiczne i społeczne, jakie towarzyszą osobom decydującym się na samozatrudnienie

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
PRZEDSIĘBIORSTWO							
19.	Zarządzanie przedsię-biorstwem	• proces zarządzania • metody zarządzania przed-siębiorstwem • narzędzia zarządzania we współczesnym biznesie	• wskazuje cztery etapy procesu zarządzania • podaje przykład metody zarządzania przedsiębiorstwem • podaje przykład współczesnych narzędzi zarządzania	• omawia cztery etapy procesu zarządzania • podaje najważniejsze metody i narzędzia zarządzenia • wskazuje cechy dobrego zarządzania	• podaje przykłady stosowania w praktyce określonych narzędzi zarządzania • omawia na przykładach najważniejsze obszary zarządzania • wyjaśnia, jakie cele przedsiębiorstwa można osiągnąć dzięki prawidłowemu zarządzaniu	• definiuje proces zarządzania jako ciąg powiązanych ze sobą działań, które muszą być logiczne i spójne • wskazuje niezbędne kompetencje, jakimi trzeba się cechować, aby zarządzać poszczególnymi obszarami przedsiębiorstwa	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wskazuje przykłady dobrze i źle zarządzanych podmiotów gospodarczych • wskazuje, który z obszarów zarządzania ma znaczenie strategiczne, a który operacyjne
20.	Otoczenie własnego biznesu. Analiza SWOT	• charakterystyka otoczenia przedsiębiorstwa • metody oceny otoczenia przedsiębiorstwa • analiza SWOT w ocenie otoczenia przedsiębiorstwa	• odróżnia otoczenie makroekonomiczne od otoczenia mikro-ekonomicznego • rozumie, że cechą charakterystyczną każdego biznesu jest zmienność • wyjaśnia cel sporządzania analizy SWOT	• definiuje otoczenia makro- i mikroekonomiczne oraz wyjaśnia wzajemne zależności między nimi • wyjaśnia, co wchodzi w skład otoczenia wewnętrznego firmy • podaje przykłady czynników wpływających na zmienność biznesu • wymienia etapy analizy SWOT	• omawia siłę wpływu i zasięg przykładowych elementów w makro- i mikrootoczeniu • przeprowadza prostą analizę SWOT wybranego przedsięwzięcia biznesowego	• interpretuje wyniki przykładowej analizy SWOT i ocenia szanse wybranych przedsięwzięć biznesowych w określonych branżach • analizuje poszczególne elementy z makro- i mikrootoczenia	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • podaje przykłady działań, jakie może podjąć przedsiębiorca, aby lepiej przygotować się na zmienność biznesu • omawia, jak kultura organizacyjna przedsiębiorstwa wpływa na makro- i mikrootoczenie

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
21.	Wybrane źródła finansowania działalności przedsiębiorstwa	• charakterystyka finansowania wewnętrznego i zewnętrznego • zalety i wady poszczególnych źródeł finansowania	• podaje przykłady wewnętrznego i zewnętrznego finansowania działalności gospodarczej • rozumie, na czym polega dywersyfikacja źródeł finansowania	• rozumie, że w pierwszym okresie działalności firma potrzebuje odpowiednich środków finansowych na bieżącą działalność • podaje wady i zalety jednej wewnętrznej i jednej zewnętrznej formy finansowania	• wymienia podstawowe wady i zalety każdej z form finansowania • potrafi oszacować poziom ryzyka oraz potencjalne korzyści, jakie wiążą się z wyborem określonej formy finansowania • wskazuje na ograniczenia w pozyskiwaniu finansowania	• dokonuje świadomego wyboru formy finansowania, uwzgledniającej charakter planowanej działalności gospodarczej • wskazuje znaczenie zachowania płynności finansowej	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wyjaśnia związek rentowności i płynności finansowej z wybraną formą finansowania • podaje przykłady skalowania biznesu
22.	Planowanie finansowe	• plan finansowy • analiza wybranych wskaźników	• rozumie, że planowanie finansowe to proces, który zachodzi cyklicznie • wie, że plan finansowy ma część operacyjną i finansową • wymienia przykład wskaźnika mierzącego rentowność przedsiębiorstwa	• omawia poszczególne etapy planowania finansowego • wyjaśnia różnicę między częścią operacyjną i finansową • rozumie, w jakim celu przeprowadza się analizę wskaźnikową	• dostrzega różnice między kosztami i wydatkami, oraz poszczególnymi rodzajami przychodów i dochodów • omawia, z czego składają się i co pokazują bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych • oblicza trzy główne wskaźniki rentowności przedsiębiorstwa	• ocenia kondycję przedsiębiorstwa na podstawie poszczególnych wskaźników rentowności • analizuje wpływ planowania finansowego oraz innych wskaźników gospodarczych, np. poziomu inflacji i bezrobocia, na prowadzoną działalność gospodarczą	• samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • podaje przykłady innych wskaźników, oceniających kondycję finansową przedsiębiorstw (np. wskaźników płynności i zadłużenia)

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
23.	Etyka w biznesie	• społeczna odpowiedzialność biznesu • ochrona własności intelektualnej • dobre praktyki antykorupcyjne	• rozumie znaczenie etyki w biznesie • wyjaśnia pojęcia odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa • podaje przykłady nieetycznych zachowań w biznesie • definiuje pojęcie korupcji	• dostrzega szanse, jakie daje przestrzeganie zasad etycznych w budowaniu przewag konkurencyjnych przedsiębiorstwa • wyjaśnia znaczenie odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa • podaje przykłady CSR oraz rozumie różnicę między prawem własności przemysłowej a prawem autorskim i prawami pokrewnymi • omawia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań w biznesie	• omawia poszczególne narzędzia CSR • wyjaśnia, jaki jest sposób ochrony poszczególnych praw własności intelektualnej i jakie przynosi korzyści • rozumie sens walki z korupcją i omawia możliwe praktyki antykorupcyjne, jakie może podjąć przedsiębiorca	• ocenia skuteczność narzędzi CSR • rozumie, jakie znaczenie dla całej gospodarki ma ochrona własności intelektualnej przez państwo	• wyjaśnia różnice między działalnością na rzecz CSR a budowaniem własnego wizerunku w ramach PR • ocenia zasadność i skuteczność praktyk antykorupcyjnych • interpretuje normy ISO i ocenia ich wpływ na budowanie siły przedsiębiorstwa

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
24.	Koncepcja własnego biznesu	• zasady planowania własnego biznesu	• rozumie, że założenie własnego biznesu wymaga pomysłu, środków finansowych i zarejestrowania w odpowiednich urzędach • wie, że osoba niepełnoletnia również ma możliwość prowadzenia działalności gospodarczej	• wymienia poszczególne etapy tworzenia koncepcji własnego biznesu • zna koncepcję tzw. działalności nierejestrowej • wskazuje podstawowe zalety i wady prowadzenia firmy	• rozumie, że fundamentalne znaczenie dla powodzenia przedsięwzięcia ma kreatywny i możliwy do realizacji pomysł • zna zasadę 4W i potrafi ją przedstawić na prostym przykładzie • wie, że do prowadzenia firmy potrzebny jest dobrze opracowany biznesplan • wyjaśnia, jak rejestruje się przedsiębiorstwo	• rozumie znaczenie prawidłowego scharakteryzowania i opisu grupy docelowej; potrafi wskazać czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na sukces lub porażkę przedsięwzięcia; przygotowuje prosty biznesplan	• wskazuje różnice w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej indywidualnie lub w spółce • wskazuje model biznesu adekwatny do posiadanych możliwości finansowych, zasobów ludzkich i struktury organizacyjnej • wskazuje przyczyny niepowodzeń wielu przedsięwzięć biznesowych w pierwszym okresie ich działalności

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa